

opfattelse, at man ved de foreslåede regler vil kunne dække behovet for at etablere særlige kontrolordninger vedrørende politiet.

Efter modtagelsen af betænkning nr. 622/1971 anmodede justitsministeriet strukturudvalget vedrørende politiet om at overveje problemerne i forbindelse med en eventuel indførelse af en særlig undersøgelsesordning for klager over politiet.

Strukturudvalget inddrog i sine overvejelser spørgsmålet om oprettelse af lokalnævn til udbygning af kontakten mellem politiet og befolkningen. Strukturudvalget er enig med politiauditerudvalget i, at den gældende ordning for behandling af klagesager i det store og hele må siges at have fungeret tilfredsstillende. For det tilfælde, at der alligevel agtes gennemført en særlig klageordning for polititjenestemænd, har udvalget overvejet de af politiauditerudvalget nævnte muligheder for undersøgelser af klager over politiet og det af strafferetsplejeudvalget stillede forslag. Efter strukturudvalgets opfattelse vil indførelse af en auditorordning specielt for politiet imidlertid indebære en ikke ubetydelig risiko for, at auditøren i offentlighedens øjne efterhånden vil blive identificeret med politiet, og derfor ikke vil blive betragtet som tilstrækkelig upartisk. Strukturudvalget finder det endvidere ikke rimeligt at oprette et nyt statsorgan, hvis værdi næppe vil stå i forhold til omkostningerne ved dets etablering og drift. Strafferetsplejeudvalgets forslag er i vidt omfang indarbejdet i strukturudvalgets forslag, der dog omfatter alle klager — og ikke blot klager i forbindelse med behandlingen af straffesager — over polititjenestemænds adfærd under udførelsen af tjenesten. Udvalget finder, at værdien af en nyordning har nær sammenhæng med, at alle klagesager bliver omfattet af ordningen.

Efter strukturudvalgets forslag overlades det til lokalnævnene at bestemme, hvorledes klager over polititjenestemænds adfærd under udførelsen af tjenesten skal undersøges. Nævnet kan også af egen drift iværksætte en undersøgelse af omstændighederne i forbindelse med politiets virksomhed ved en bestemt lejlighed, såfremt en offentlig interesse taler herfor.

Finder nævnet, at der bør iværksættes en undersøgelse, bestemmer det, om undersøgelsen skal foretages af retten eller af statsadvokaten.

Der tillægges i øvrigt den polititjenestemand, klagen angår, i det væsentlige samme retsstilling som under en disciplinærundersøgelse.

Når undersøgelsen er sluttet, udfærdiger statsadvokaten en redegørelse til nævnet. Anses sagen for tilstrækkeligt oplyst, videresendes materialet til politimesteren (politidirektøren). Samtidig underretter

nævnet klageren, ligesom det træffer bestemmelse om, i hvilket omfang redegørelsen skal offentliggøres.

For at undgå, at der sideløbende foretages 2 undersøgelser om det samme forhold, er det bestemt, at lokalnævnet skal slutte behandlingen af en klagesag, hvis der rejses straffesag mod den pågældende. Af samme grund er det endvidere bestemt, at der ikke kan indledes disciplinærundersøgelse i anledning af en klage, før lokalnævnet har afsluttet behandlingen af klagesagen.

Strukturudvalget foreslår endelig, at retsplejelovens § 814, stk. 1, hvorefter klage over formentligt myndighedsmisbrug fra politiets side under efterforskningen af straffesager umiddelbart kan behandles af retten, opretholdes uændret.

Strukturudvalget har ved udarbejdelse af forslaget lagt vægt på, at kontrollen med undersøgelsen af klager over politiet bliver ført af et organ, hvis flertal er folkevalgt. Da undersøgelserne endvidere enten sker i offentlige retsmøder eller under statsadvokatens ledelse og ansvar, og der endvidere er åbnet vid adgang til at inddrage advokater i undersøgelserne, har udvalget fundet, at en gennemførelse af forslaget vil indebære den bedst mulige sikkerhed for, at der ikke fremover kan rejses rimelig tvivl om, at undersøgelserne er foretaget grundigt og upartisk.

Både politiauditerudvalget og strukturudvalget gav som nævnt udtryk for, at den gældende ordning for behandling af klagesager i det store og hele virker tilfredsstillende. Når justitsministeriet alligevel er kommet til det resultat, at kontrollen med undersøgelser af klager over politiet bør overgå til et organ, hvis flertal er folkevalgt, skyldes dette i første række hensynet til at styrke tillidsforholdet mellem politiet og befolkningen.

Lovforslaget bygger som nævnt i alt væsentligt på strukturudvalgets forslag til retningslinier for undersøgelser af klager over politiet. Man kan derfor med hensyn til forslaget nærmere indhold henviser til udvalgets indstilling (bilag 1) og det ovenfor anførte.

Justitsministeriet har dog ikke ment at burde opretholde bestemmelsen i retsplejelovens § 814, stk. 1. En undersøgelse efter denne bestemmelse kan højst munde ud i en af retten udtalt misbilligelse eller eventuelt en tilkendegivelse om, at sagen bør overgå til tjenstlig undersøgelse eller tiltalerejsning. Bestemmelsen anvendes i øvrigt kun sjældent — i de sidste 10 år således kun i ialt ca. 20 tilfælde. Når § 814, stk. 1, foreslås ophævet skyldes det navnlig, at der efter justitsministeriets opfattelse må lægges afgørende vægt på, at den klageordning, der